අංගුත්තර නිකාය - දුක නිපාතය

සත්‍යයේ බලය සහ ශාසන සංරක්ෂණය

දම්රිවි පදනම (Damrivi Foundation) - දේශනා සාරාංශය

NotebookLM

සසර ජය ගන්නා බල දෙක

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ පරිදි, සසර දුකින් මිදීමට අප තුළ තිබිය යුතු ප්‍රධාන බල දෙකකි:

- 1. පටිසංඛාන බලය (Power of Reflection): අකුසලයේ විපාක නුවණින් දැකීම සහ වැරදි ක්‍රියා පිළිකුල් කිරීම.
- 2. භාවනා බලය (Power of Cultivation): සිත දියුණු කිරීමේ හැකියාව සහ අකුසලය ප්‍රහාණය කිරීම.

NotebookLM

පටිසංඛාන බලය: ප්‍රත්‍යවේක්ෂාව

කාය, වචී, මනෝ දුශ්චරිතයෙහි ඇති භයානක විපාක (මෙලොව හා පරලොව) නුවණින් දැකීමයි.

- ‘මේ අකුසලය කළොත් මට දුක් විපාක ලැබෙනවා’ යැයි සිතා පව් කිරීමෙන් වැළකීම.
- මෙය ලෞකික සම්මා දිට්ඨිය ඇති අයකු තුළ පිහිටන, ජීවිතය පිරිසිදු කරන බලයකි.
- කයින්, වචනයෙන් හෝ මනසින් වරදක් කිරීමට පෙර එහි විපාකය ගැන සිතා බැලීම මෙහි ලක්ෂණයයි.

NotebookLM

භාවනා බලය: සේඛ බලය

මෙය ‘සේඛ’ (මාර්ගස්ථ) ආර්ය ශ්‍රාවකයාගේ විශේෂිත බලයයි.

- මෙහිදී රාග, ද්වේෂ, මෝහ යටපත් කිරීමක් පමණක් නොව, ප්‍රහාණය (මුලිනුපුටා දැමීම) සිදු වේ.
- බලෙන් යටපත් කිරීමක් නොව, සිහිය සහ ධර්මාවබෝධය තුළින් අකුසලය දුරු වේ.
- සප්ත බොජ්ඣංග ධර්ම සහ ධ්‍යාන වැඩීම තුළින් සිතේ පිරිසිදු භාවය ඇති කර ගනී.

NotebookLM

ගැටුම් විසඳීම සහ සත්‍යවාදී බව

යම් අර්බුදයක් හෝ චෝදනාවක් (අධිකරණයක්) ඇති වූ විට එය ඉක්මනින් සංසිඳීමට නම්:

- චෝදකයා සහ විත්තිකරු යන දෙදෙනාම සත්‍යවාදී විය යුතුය.
- තමන් අතින් වූ වරද පිළිගැනීමත්, අනුන්ගේ වරද ද්වේෂයෙන් තොරව පෙන්වා දීමත් කළ යුතුය.
- සත්‍යවාදී නොවීම ගැටුම් දිග්ගැස්සීමට සහ දෙපාර්ශවයටම දුකට හේතු වේ.

NotebookLM

දුගතිය (Unhappy Destiny)

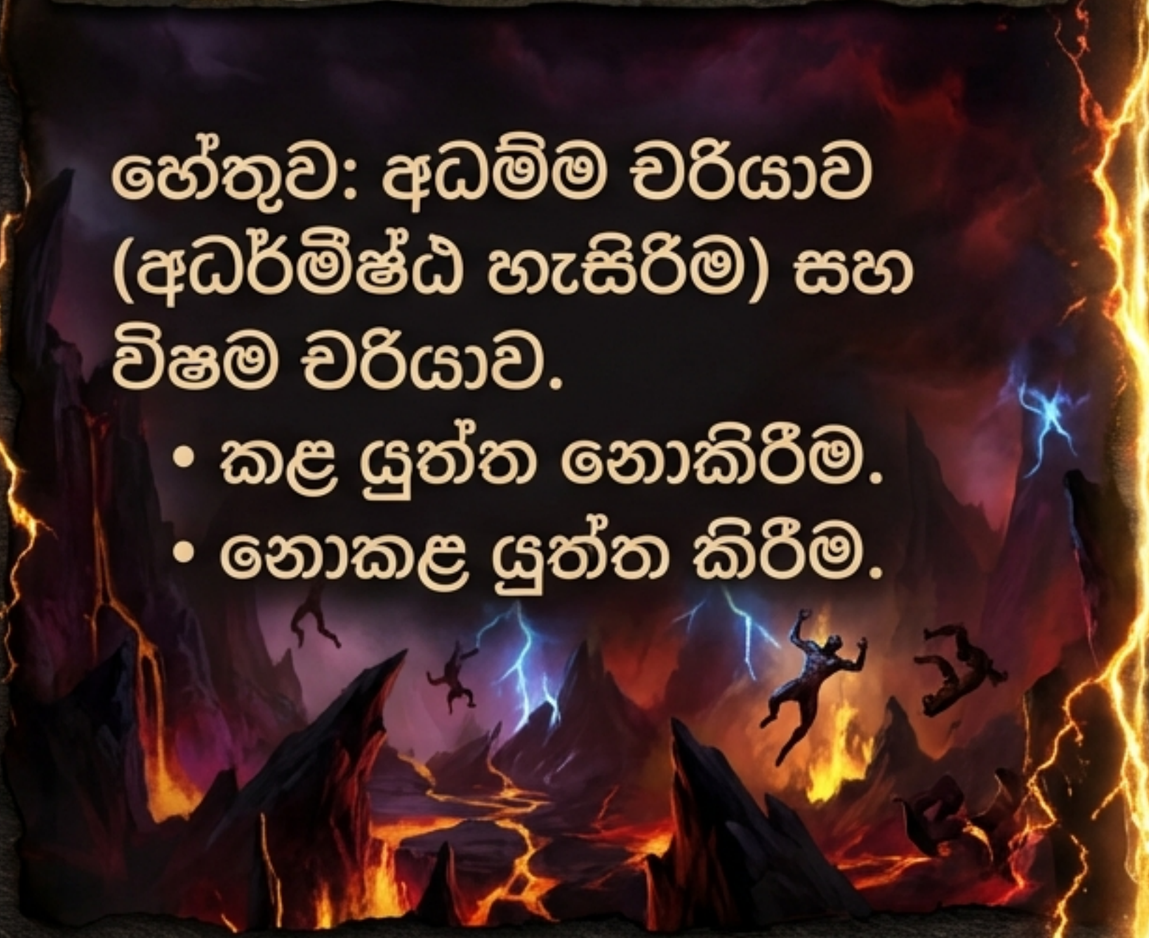

හේතුව: අධම්ම චරියාව (අධර්මීෂ්ඨ හැසිරීම) සහ විෂම චරියාව.

- කළ යුත්ත නොකිරීම.
- නොකළ යුත්ත කිරීම.

සුගතිය (Happy Destiny)

හේතුව: ධම්ම චරියාව (ධාර්මීක හැසිරීම) සහ සම චරියාව.

- කළ යුත්ත කිරීම.
- නොකළ යුත්ත නොකිරීම.

NotebookLM

පව් කිරීමේ ආදීනව පහක්

බුදුරජාණන් වහන්සේ පව් නොකරන්නට උපදෙස් දෙන්නේ නීතියක් ලෙස නොව, එහි ඇති බරපතල විපාක නිසාය:

1. තමා විසින්ම තමාට දොස් පවරා ගැනීම (උපවාද කිරීම).
2. නුවණැත්තන් විසින් ගරහා කිරීම.
3. පාපී කීර්ති රාවයක් පැතිරීම (අපකීර්තිය).
4. සිහි මුළා වී මරණයට පත්වීම.
5. මරණින් මතු නිරයේ උපත ලැබීම.

NotebookLM

බාලයා (The Fool):

- තමාගේ වරද, වරදක් ලෙස නොදකී.
- අනුන් වරද පිළිගෙන සමාව ඉල්ලන විට සමාව නොදෙයි.

පණ්ඩිතයා (The Wise):

- තමාගේ වරද, වරදක් ලෙස දකී (දැක නිවැරදි කර ගනී).
- අනුන් වරද පිළිගෙන සමාව ඉල්ලන විට මෙත්‍රියෙන් සමාව දෙයි.

NotebookLM

සද්ධර්මය අතුරුදහන් වීම

කරුණු දෙකක් නිසා ශාසනය විනාශ වී යයි:

1. දුන්නික්ඛිත්ත පද ව්‍යඤ්ජන: බුද්ධ වචනය වැරදි පද පද පිළිවෙලින් ඉගෙන ගැනීම.
2. දුන්නීත අත්ථ: වචන වැරදි නිසා ධර්මයේ අර්ථය ද වැරදි ලෙස වටහා ගැනීම.

‘මට තේරෙන පරිදි’ යැයි පවසමින් ධර්මය වෙනස් කිරීම ශාසන විනාශයකි.

NotebookLM

තථාගතයන් වහන්සේට චෝදනා කිරීම

බුදුරජාණන් වහන්සේට අභූතයෙන් චෝදනා කරන පුද්ගලයින් දෙදෙනෙකි:

1. දේශනා නොකළ දෙයක් දේශනා කළේ යැයි කීම.
2. දේශනා කළ දෙයක් දේශනා නොකළේ යැයි කීම.

සරලව වදාළ දේ ගැඹුරු ලෙසත්, ගැඹුරුව වදාළ දේ සරල ලෙසත් විකෘති කිරීම ද මීට අයත් වේ.

NotebookLM

ධර්මය ආරක්ෂා කිරීම

- බුද්ධ දේශනාව (පද සහ ව්‍යඤ්ජන) ඒ අයුරින්ම, නිවැරදි පිළිවෙලට ඉගෙන ගත යුතුය.
- තමන්ගේ පෞද්ගලික මත හෝ ‘මට තේරෙන විදිහ’ ධර්මයට ආදේශ නොකළ යුතුය.
- මුල, මැද, අග පිරිසිදු වූ බුද්ධ වචනය වෙනස් කිරීමෙන් විමුක්ති මාර්ගය වැසී යයි.
- සද්ධර්මයේ පැවැත්මට හේතුවන්නේ නිවැරදි පද සහ නිවැරදි අර්ථයයි.

NotebookLM

දෘෂ්ටියේ බලපෑම (Impact of View)

මිච්ඡා දිට්ඨිය (Wrong View): නියත ගති දෙකකි - නිරය හෝ තිරිසන් යෝනිය. (සංස්කාරයන් මම/මගේ ලෙස ගැනීම).

සම්මා දිට්ඨිය (Right View): නියත ගති දෙකකි - දෙව් ලොව හෝ මනුෂ්‍ය ලොව. (සංස්කාරයන්ගේ සැබෑ ස්වභාවය වන හේතු-ඵල දහම දැකීම).

NotebookLM

විමුක්තියේ ආයුධ: සමථය සහ විපස්සනාව

සමථය (සිත වැඩීම):

- රාගය (ඇලීම) ප්‍රහාණය කරයි.
- ප්‍රතිඵලය: චේතෝ විමුක්තිය.

විපස්සනාව (ප්‍රඥාව වැඩීම):

- අවිද්‍යාව (නොදැනීම) ප්‍රහාණය කරයි.
- ප්‍රතිඵලය: ප්‍රඥා විමුක්තිය.

NotebookLM

සැබෑ ශ්‍රාවකයාගේ වගකීම

- අප සරණ ගොස් ඇත්තේ සර්වඥතා ඥානයෙන් හෙළි කළ සත්‍යයයි.
- බුද්ධ වචනය විකෘති නොකරමු; අර්ථය වරදවා නොගනිමු.
- ප්‍රත්‍යවේක්ෂාවෙන් (Patisankhana) හා භාවනාවෙන් (Bhavana) ජීවිතය පිරිසිදු කර ගනිමු.
- සත්‍යවාදීව ධර්මය ආරක්ෂා කිරීම අපගේ යුතුකමයි.

NotebookLM

ධර්ම දානය පිණිසයි.
සාදු! සාදු! සාදු!